

Vänsterpartiets budget för Region Gotland 2026

*"Barn och unga på Gotland ska inte behöva betala för
regeringens och Sverigedemokraternas svek
– det får vi vuxna göra!"*

**Vi höjer skatten.
För barnens skull!**

Innehållsförteckning:

- 1. Inledning**
- 2. Förskola och skola**
- 3. Folkbildning och utbildning för vuxna**
- 4. Kultur och fritid**
- 5. Medarbetarna gör välfärden**
- 6. Klimat, miljö och bostadsbyggande**
- 7. Social omsorg och samsjuklighet**
- 8. Hälso- och sjukvård**
- 9. Uppdrag**
  - a. Framtidens förskola och skola
  - b. Medarbetares kunskap och engagemang
  - c. Löneskillnader på grund av kön måste bort
- 10. Tabell**
- 11. Investeringar**

1. Inledning

Liksom i förra årets budgetarbete präglas arbetet i år av en orolig omvärld som har en negativ inverkan på ekonomin i Sverige. Till det kommer minskade intäkter till följd av regeringens politik som systematiskt flyttar pengar från välfärden till annat. Trots att inflationen bromsat är hushållen hårt pressade av stigande kostnader för el, mat, medicin och annat som vi inte kan välja bort. Utöver det har Gotland stora ekonomiska utmaningar till följd av vårt öläge. Det är dyrt att inte kunna samarbeta och dela på kostnader med angränsande kommuner/regioner. Regeringen och Sverigedemokraterna måste kompensera Gotland för de extra kostnader vi har till följd av vårt öläge. När det inte sker och när våra kommunala verksamheter under lång tid finansierat underskottet i vården, behöver vi agera. Vi föreslår en skatthöjning med 50 öre för att se till att barn och unga inte längre betalar för regeringens svek genom nedskärningar i de verksamheter som riktar sig till dem. Detta ger 75 miljoner kronor varav 60 miljoner används till förskola och grundskola samt anpassad skola.

Även ur ett ekonomiskt perspektiv är det enda rätt att satsa på barn och unga. Det har forskats mycket kring de ekonomiska vinsterna som kommer till följd av tidiga och förebyggande insatser. Nilsson och Wadeskog (Barn och unga på Gotland 2009) har i sina beräkningar på vad ett socialt utanförskap kostar visat att när en person i 25-årsåldern går in i ett livslångt utanförskap blir kostnaden ungefär 10 miljoner kronor för samhället. Om personen dessutom blir kriminell blir kostnaderna för samhället betydligt större. De skriver bland annat:

"Även om prevention och rehabilitering är dyrt finns det få saker som är så dyrt som att låta utanförskapet fortgå. Det är inte bara omänskligt, det är ekonomiskt inte särskilt begåvat."

Nobelpristagaren i ekonomi, James Heckman, har gjort studier som visar på vinsten med att göra förebyggande insatser så tidigt som möjligt i en människas liv. Även med mycket försiktiga antaganden skulle ett genomtänkt stöd under de första levnadsåren ge en högre samhällsvinst än de flesta finansiella investeringar skulle gett. Vänsterpartiet menar att mot bakgrund av den forskning som finns är det ekonomiskt oförsvarbart att inte satsa. Vi ser därför heller en skatthöjning än att låta barn och unga betala för kortsiktiga politiska beslut. Vi höjer skatten för våra barns skull.

2. Förskola och skola

När det gäller verksamheter riktade till barn och unga står vi inför stora förändringar till följd av den demografiska utvecklingen här på Gotland. Vi har kraftigt minskade barnkullar att vänta framöver vilket kommer att göra att förskola och skola förlorar resurser genom resursfördelningsmodellen. Det är och kommer att bli en tuff omställning för både förskolan och grundskolan och det är därför viktigt att den omställning som behöver göras, görs varsamt och med fokus på kvalitet i verksamheterna och med hänsyn till personalen. För detta behövs en långsiktig och hållbar plan. Vänsterpartiet vill se att en noggrann utredning görs och att den mynnar ut i en plan som i flera steg redogör för hur omställningen ska gå till med bibehållen kvalitet i verksamheterna och med omsorg av personalen.

Det görs mycket bra i den gotländska skolan och vi ser ändå att för få elever når målen för sina respektive årskurser. Allt för många lämnar grundskolan utan gymnasiebehörighet och allt för många går ur gymnasiet utan gymnasieexamen. Många elever har problematisk skolfrånvaro och den siffran fortsätter att öka och krypa nedåt i åldrarna. Därför räcker det inte med slopade besparingar på

verksamheter för barn och unga eller de satsningar som presenteras i majoritetens budget. Vi behöver fortsätta göra det som fungerar men också göra mer för att vända utvecklingen åt rätt håll. För att göra mer och bättre krävs resurser. Vänsterpartiet föreslår en skattehöjning för barnens skull.

Pengarna vill vi i första hand lägga på förskola och grundskola samt anpassad skola för att möjliggöra ökad kvalitet trots den stora omställning som kommer att krävas på grund av minskade elevantal. Bland annat behöver satsningar ske på kompetenshöjning för all pedagogisk personal när det gäller NPF-diagnoser och förebyggande och åtgärdande arbete kring problematisk skolfrånvaro. Vi vill också se fortsatt arbete kring samverkan mellan framförallt skola och socialtjänst med fokus på barnfamiljer som behöver stöd.

Att höja kompetensen hos pedagoger generellt är viktigt då fler elever än idag behöver få sina behov tillgodseda inom ramen för den ordinarie verksamheten och undervisningen. Det kommer alltid att vara klasslärare, ämneslärare, förskollärare och andra pedagoger som jobbar i barngrupper och klasser som har den första och största kontaktytan med barn och elever. Det är denna grupp som behöver få rätt förutsättningar att upptäcka varningssignaler i tid, att veta hur man anpassar olika situationer utifrån elevers olika behov, att ge stöd inom ramen för den ordinarie verksamheten/undervisningen och att bedöma när elevhälsan behöver kopplas in.

Satsningar:

• Förskola:	15 mnkr
• Grundskola och anpassad grundskola:	26 mnkr
• Barn och elevhälsan grundskolan:	4 mnkr
• Kompetensutveckling pedagogisk personal i förskola och grundskola:	2,3 mnkr
• Skolskjutsar och specialskjutsar:	8,5 mnkr
• Statsbidrag, skolbibliotek (2,487 mkr, finansieras av generellt statsbidrag)	2,5 mnkr
• Barn- och elevhälsan gymnasiet	1 mnkr

3. Folkbildning och utbildning för vuxna

I ett föränderligt samhälle är möjligheten till lärande genom livet en nödvändighet. Yrkesutbildningar som gör att man kan ställa om mitt i arbetslivet ger den flexibilitet vårt samhälle behöver. Det är också viktigt att det finns möjlighet framåt för den som behöver en annan väg än den de flesta tar.

Regeringen har systematiskt försämrat förutsättningarna för möjligheten till både utbildning/omskolning senare i livet och till folkbildning i allmänhet. Det har man gjort till exempel genom att svika Folkhögskolan som ju är en skolform som når många av dem som behöver andra alternativ än till exempel gymnasium. Ett tydligt exempel är Enter på folkhögskolan i Hemse. Enter, som riktar sig till personer med npf-diagnoser, fyller en viktig funktion genom att fånga upp en grupp som inte alltid ges rätt förutsättningar inom gymnasieskolan.

Vänsterpartiet vill istället ge förutsättningar för Folkhögskolan att både säkra och utveckla sin verksamhet. Vi har bland annat skrivit en motion kring hur Folkhögskolan skulle kunna använda statsbidrag som inte går åt till att anordna yrkesutbildningar som hjälper människor in på

arbetsmarknaden. Vi vill också se satsningar på vuxenutbildningen genom att säkra Lärcentrum som samarbetar med högskolor och universitet på fastlandet genom att bedriva utbildningar i yrken vi behöver hit till Gotland. På så sätt bidrar man direkt till vår kompetensförsörjning. Vi har också verksamheten Arbetsliv och etablering som behöver ett tillskott för att kunna utveckla stöd som riktar sig till unga som inte går i skolan och står utanför arbetsmarknaden. Även här vill vi se satsningar då vi vet att det är både bättre och billigare när denna grupp fångas upp och slussas in i studier eller arbete.

Satsningar:

• Vuxenutbildning Lärcentrum	2,5 mnkr
• Folkhögskolan	2,4 mnkr
• Arbetsliv och etablering	0,7 mnkr

4. Kultur och fritid

Tillgång till kultur och möjlighet till en meningsfull fritid för alla är grundstenar i ett välmående samhälle. I ekonomiskt utmanande tider finns det alltid risk att kultur och fritid kommer i andra hand. När hushållen är pressade är det kultur och fritid man kan skära ner på. Det går inte att avstå från mat på bordet men det går att avstå från fritidsaktiviteter. Men det räcker inte med mat i magen för att vi människor ska utvecklas och nå vår fulla potential. Vi behöver också mötas, uppröras, uppleva och uttrycka oss. När ekonomin ser ut som den gör idag blir det ännu viktigare att kommunerna tar ansvar för att det finns tillgång till kultur och meningsfull fritid för alla, oavsett storlek på plånboken. När kultur och bildning blir något som bara är tillgängligt enbart för en privilegierad elit är vi som samhälle illa ute.

Vänsterpartiet förslår att barnkulturgarantin förstärks för att alla barn på Gotland verkligen ska få möta professionell kultur flera gånger under sin uppväxt. Det ska inte spela någon roll vilken skola du går i, utan gälla alla barn. Stödgivningen på kulturområdet har utretts och behoven av att stärka stöden för bland annat arrangemang och verksamhetsstöd för kulturorganisationer är stora. För att kunna genomföra det behövs pengar. Biblioteken på Gotland har under flera år arbetat med en metod som kallas för "Bokstart" som syftar till att uppmuntra läsande hos familjer med de allra minsta barnen. Arbetet är mycket framgångsrikt och behöver kunna fortsätta. Inom ramen för bibliotekens verksamhet pågår också ett mycket viktigt arbete med att minska det digitala utanförskapet. Ju mer digitaliserat vårt samhälle blir desto svårare blir det för de människor som inte på egen hand har förutsättningar att ta sig an de digitala verktygen. Biblioteken är en viktig nyckel till att minska utanförskapet. Den största satsningen på kulturområdet i vår budget är en satsning på ung kultur. Sedan några år tillbaka har Fenix ung kulturhus stått utan ändamålsenliga lokaler och behovet av en mötesplats för unga centralt i Visby lyfts allt oftare. Särskilt unga lyfter det behovet. Därför finns det med i vårt förslag till investeringsbudget som också överensstämmer med majoritetens.

Satsningar:

• Barnkulturgarantin	0,5 mnkr
• Stödgivning kultur	2,0 mnkr
• Bibliotekens arbete med "bokstart" och digitalt utanförskap	0,5 mnkr
• Offentlig konst	0,2 mnkr

Investeringar:

Nytt ungkulturhus i gamla Solbergabadet: drygt 58 miljoner kronor över 4 år

På fritidsområdet har de senaste åren inneburit högre kostnader för att driva anläggningar. Elpriserna har gått upp och andra kostnader för att driva anläggningar kostar mer i och med det högre kostnadsläget i samhället. Därför behövs det en del tillskott för att kunna säkra verksamheten. Ishallarna i Slite och Hemse är två exempel på det. Anläggningen för gymnastik i Visby som nu är på väg att förverkligas kommer också att innebära ett högre anslag men det kommer först år 2027. Ett nytt stödsystem är framtaget för fritidsområdet som ska ge bättre förutsättningar för idrott och fritid framöver. På grund av bristande ekonomi behöver det införas i två etapper och vi inleder med etapp ett från 2026. Hela idrottsgotland förbereder sig för att vara värdar för Island games 2031. Det arbetet behöver ekonomiskt stöd från Region Gotland med start 2026.

Satsning:

• Drift och anläggningar ishallar	2 mnkr
• Hyror fritidsanläggningar	0,5 mnkr
• Antagande och implementering av nytt stödsystem på fritidsområdet etapp 1	3,15 mnkr
• Verksamhetsstöd för genomförande av Island Games 2031	0,7 mnkr

5. Medarbetare gör välfärden

I välfärden är medarbetarna allt. Det skulle inte finnas varken vård, skola eller omsorg om det inte fanns medarbetare som varje dag gick till jobbet och gav sitt bästa för sina elever eller patienter. En av de största utmaningarna för gotländsk välfärd framöver är brist på arbetskraft. Det kommer vara färre som ska jobba och fler som behöver vård eller äldreomsorg. Välfärden konkurrerar också om arbetskraft med många andra branscher och Gotland konkurrerar med andra platser. Visst finns det mervärden med att bo på en fantastisk plats som Gotland men varken stränder eller historiska miljöer betalar räkningarna och kostnaderna för att leva här ökar. Region Gotland måste vara en arbetsgivare som tar vara på medarbetarna engagemang och kunskap och som förstår vikten av balans mellan arbetsliv och återhämtning. Därför föreslår vi ett uppdrag som fokuserar på höjd grundbemanning med mer personalinflytande.

Region Gotland är den största arbetsgivaren på Gotland och många stora personalgrupper har idag mycket låga löner. Fler av de yrkesgrupper som har de lägsta lönerna är kvinnodominerade yrken. De satsningar som gjorts i Region Gotland genom åren på jämställda löner har haft effekt. Medianlönerna är jämställda idag. Däremot finns det fortfarande flera yrkesroller som bedöms likvärdiga men som ändå har väldigt olika löneläge. Skillnaderna är ibland mycket stora mellan kvinnodominerade och mansdominerade yrkesroller i likvärdiga yrken. Det måste det bli ändring på. Därför föreslår vi att en plan tas fram för att komma tillrätta med problemen. Vänsterpartiets budget tar höjd för personalkostnadsökningar motsvarande märket (3%) och satsar dessutom 10 miljoner på att komma tillrätta med osakliga löneskillnader med fokus på yrkesgrupperna med lägst lön.

Satsningar:

• Generella personalkostnadskompensation 3%	130 mnkr
• Särskild satsning jämställdhet för yrkesgrupper med de lägsta lönerna	10 mnkr

6. Klimat, miljö och bostadsbyggande

Med den nuvarande regeringen har arbetet med klimatomställningen avstannat. Från att ha varit en av de bästa i klassen kritiserar nu Sverige hårt för att vi inte når de mål vi har åtagit oss. När regeringen sviker klimatpolitiken lämnas ett större ansvar till kommuner och regioner än vad de klarar av att bära. Här på Gotland står vi redan mitt i effekterna av klimatförändringar. Arbetet med att successivt minska Region Gotlands utsläpp måste fortsätta och parallellt med det behöver nödvändiga klimatanpassningar genomföras. Dessutom behöver Region Gotland vara ett stöd för både företag, föreningar och invånare i det stora omställningsarbete som måste ske. Energicentrum är en viktig aktör som når stora delar av samhället. Verksamheten måste fortsätta utvecklas i samverkan med andra. Färdtjänsten på Gotland har länge varit underfinansierad. Den är en förutsättning för många att utöva sin självklara rätt till arbetsmarknad, vardagsliv och fritid. Färdtjänsten ska i första hand fungera väl för de den är till för men den ska också vara klimatsmart.

Vi behöver bygga trivsamma och hållbara samhällen och fler bostäder som människor har råd att bo i. Det kräver långsiktighet och resurser för planering och exploatering. VA-rådgivning är ett verktyg vi tror kommer att bli allt viktigare framöver. Vi kommer inte klara av att ansluta alla hushåll till kommunalt vatten och avlopp. Rådgivning är ett bra sätt att underlätta för de som vill hitta andra lösningar som tar hänsyn till Gotlands känsliga natur.

En mängd konkreta saker pågår inom Region Gotland som bidrar till ett mer klimatsmart Gotland. Exempelvis pågår arbetet med att installera solceller på Region Gotlands tak efter en bifallen motion från Vänsterpartiet. Energieffektivisering pågår också genom att alla lysrör och armaturer successivt byts till LED.

Satsningar:

• Energicentrum (rådgivning)	0,2 mnkr
• Kapitalkostnad/ övrigt TN	4,0 mnkr
• Särskild kollektivtrafik (färdtjänst mm)	7,3 mnkr
• VA-rådgivning	0,4 mnkr
• Engångsanslag till följd av pågående exploateringsprojekt	7,7 mnkr

Investeringar:

Nytt stadslinjenät i kollektivtrafiken - 30 mnkr över två år

Fortsätta satsningar på solceller på regionens tak - 2mnkr årligen

Klimatanpassning och robusthet - 5 mnkr årligen

Byte av lysrör och armaturer till LED – 10 mnkr 2026 sedan 20mnkr årligen

7. Social omsorg och samsjuklighet

Under många år har LSS på Gotland varit underfinansierat. LSS är en rättighetslagstiftning och de som har rätt till insatser enligt LSS får det, oavsett hur budgeten ser ut. Men finns inte pengarna måste de istället sparas i andra verksamheter inom socialnämndens område, exempelvis inom äldreomsorgen. Underfinansieringen av LSS-verksamheten orsakar besparingar i andra verksamheter samtidigt som pressen är hög att minska kostnaderna för insatser som gotlänningar har rätt till. Därför skjuter Vänsterpartiet till 40 miljoner till LSS. De senaste åren har mycket fokus på nationell nivå lagts på att utreda hur samhällets stöd till personer med så kallad samsjuklighet kan bli bättre. Samsjuklighet syftar på personer med både psykisk sjukdom och missbrukssjukdom. Idag ställs det exempelvis ofta höga krav på nykterhet för att få vård för psykisk sjukdom vilket stänger ute några av samhällets sköraste personer från den vård de behöver. Den så kallade samsjuklighetsutredningen la ett antal bra förslag på förbättringar där exempelvis metoden "Bostad först" ingick. Vänsterpartiet anser att det bästa vore om Bostad först infördes på Gotland med start hos de allra sköraste individerna. Tyvärr har regionfullmäktige avslagit vår motion om detta. Det stödboende som nu förbereds är ett annat alternativ men med syftet att förbättra livet för personer med samsjuklighet. Vi stöder detta men fortsätter att arbeta för att "Bostad först" ska kunna bli verklighet på sikt. Det behövs många olika insatser för att personer som kommit in i kriminalitet ska kunna lämna och istället bygga ett hederligt liv. Avhopparverksamhet är en sådan insats.

Satsning:

• Inrätta stödboende skadligt bruk och beroende	9,4 mnkr
• Underfinansiering av LSS-verksamheten	40 mnkr
• Avhopparverksamhet	2,0 mnkr

8. Hälso- och sjukvård

Till följd av Gotlands öläge är kostnaderna för den vård vi har på ön betydligt högre än vad de hade varit om vi varit en region på fastlandet. Vi är utlämnade åt oss själva och kan inte effektivisera genom att samverka, samarbeta och dela på kostnader med angränsande regioner. På grund av vårt geografiska läge måste vi ha flera vårdkedjor som vi inte hade behövt annars. Vi behöver också ha en högre kapacitet då vi inte kan räkna med hjälp från en närliggande region i ett krisläge. De kostnader som kommer enbart till följd av öläget uppgår till mellan 300 och 600 mkr per år. Mot bakgrund av det är det alldeles uppenbart att staten behöver införa ett ötillägg anpassat för våra helt unika förutsättningar. Vi gör en del satsningar i vår budget men dessa ligger i huvudsak på områden som kommer att kosta oavsett om vi lägger pengar på dem eller ej. Det finns också nya kostnader som vi inte kan välja bort, till exempel nytt journalsystem. Om vi inte finansierar dessa nya kostnader kommer de leda till besparingar inom andra områden som i slutändan riskerar att drabba den redan hårt pressade personalen.

Tandvården på Gotland är just nu i ett mycket dåligt läge. Gotlänningarna har givetvis rätt till samma vård som övriga svenskar men just nu är verkligheten en annan. Här behöver vi ha en beredskap för att skjuta till de resurser och åtgärder som krävs för att komma tillrätta med problemen.

Satsning:

• Nytt journalsystem	10,0 mnkr
• Prisjustering köpt vård	7,0 mnkr
• Nytt avtal tvätt	2,5 mnkr
• Hyresökning akutmottagning och bårhus	2,5 mnkr
• Hyra havspaviljongen	10,1 mnkr
• Ökade kapitalkostnader	6,5 mnkr

9. Uppdrag

A. Skola och förskola med fokus på barn och elever

Skolan på Gotland, inte minst för- och grundskolan, har stora utmaningar. Trots hårt arbetande och kunniga lärare, skolledning och annan personal når den gotländska skolan inte kunskapsmålen i tillräckligt hög utsträckning, även om många enskilda elever gör det. Läs- och skrivförmågan är för låg hos en stor grupp av de yngsta eleverna i grundskolan. För många elever lämnar grundskolan utan att vara behöriga till de nationella programmen på gymnasieskolan. Antalet gotlänningar som når en gymnasieexamen är för få. Den upplevda psykiska ohälsan är fortsatt hög bland elever. Åren framöver ser inte heller särskilt ljusa ut. Då antalet elever minskar kommer också de ekonomiska resurserna att minska. Antalet behöriga lärare minskar och att kompensera med nyutbildade lärare ser ut som en svår utmaning. Anställda behöver kontinuerlig kompetensutveckling. Inte minst att öka sin förmåga att arbeta med elever med en NPF diagnos och för att utveckla sina kunskaper kring att se tidiga signaler hos elever som riskerar en problematisk skolfrånvaro samt hur man arbetar med dem.

Skolans organisation behöver ses över och förändras utifrån vad som sammantaget är bäst för alla elever på Gotland. Inom förskolan har man redan påbörjat stora förändringar till följd av de demografiska förändringarna. Kvaliteten, inte minst personalens förmåga och möjligheter, är viktigt för att nå målen i våra uppdrag och får inte tappas bort i den omställning som nu behöver göras.

Vänsterpartiet föreslår:

- Att Region Gotland utreder vad som behövs för att läsa-, skriva- och räknagarantin ska uppnås hos de elever i lågstadiet som omfattas av garantin samt vad som behövs för att öka matematik-, läs- och skrivförmågan hos barnen i mellanstadiet så att i princip alla elever når målen för årskurs sex.
- Att Region Gotland utreder hur förskoleorganisationen ska se ut så att man på bästa sätt når de pedagogiska målen för alla gotländska barn med beaktande av en god geografisk spridning.
- Att Region Gotland utreder hur skolorganisationen ska se ut så att man på bästa sätt når de pedagogiska målen för alla gotländska barn med beaktande av en god geografisk spridning.

- Att Region Gotland utreder hur samarbetet mellan förskola, grundskola och socialtjänsten ska utvecklas. Inte minst hitta bra former för stöd till familjer som behöver det för att barnen ska nå skolans kunskapsmål och god hälsa.

Arbetet behöver vara långsiktigt och ska redovisas vid varje budgetberedning. Att ha en genomtänkt och långsiktig dialog med gotlänningarna under arbetet är nödvändigt.

B. Ett omtag i personalpolitiken

Att Region Gotland kan rekrytera nya medarbetare och behålla de som redan är anställda är avgörande för att klara välfärden framöver. Det kräver en personalpolitik som värderar medarbetarnas kunskap och engagemang högt. Känslan av toppstyrning av exempelvis schemaläggning, som inte utgår från verksamhetens behov och medarbetarnas behov av både bra förutsättningar på arbetet och återhämtning, gynnar inte verksamheten på sikt. För att kunna utveckla våra verksamheter krävs att medarbetarna är delaktiga i utvecklingsarbetet och att det finns en god grundbemanning som ger utrymme för det. Förstärkt grundbemanning ger också mer utrymme att täcka upp för varandra vid sjukdom och minskar behovet av vikarier men det minskar också risken för sjukskrivningar på grund av alltför hög arbetsbörda eller stress på arbetet.

Därför föreslår vi:

- Att Region Gotland utreder hur en förstärkt grundbemanning skulle kunna införas inom de verksamheter som har höga sjuktal.
- Att Region Gotland tar fram en modell för att öka medarbetarna och chefernas delaktighet i frågor om verksamhetsplanering och schemaläggning.

C. Jämställda löner – även mellan jämförbara yrken

Region Gotland har under många år arbetat med att komma tillrätta med osakliga löneskillnader på grund av kön. Pengar har avsatts i budget för arbetet och på övergripande nivå har det haft god effekt. Trots det finns det stora skillnader mellan yrken som är kvinnodominerade och yrken som är mansdominerade trots att de finns inom samma BAS-värderingsintervall. Detta måste åtgärdas och en plan för att successivt åstadkomma jämställda löner behöver tas fram. Flera av de yrken som är lägst lönesatta inom Region Gotland är kvinnodominerade yrken. Inom dessa yrken kan det ofta vara svårt att få lönen att räcka till, särskilt nu när priserna på basnödvändigheter som mat och energi stigit kraftigt. Arbetar man i Region Gotland ska man ha en rimlig lön.

Därför föreslår vi:

- Att Region Gotland tar fram en plan för att komma tillrätta med löneskillnader mellan kvinnodominerade och mansdominerade yrken inom samma basintervall.
- Att planen ska börja med de yrkesgrupper som idag har de lägsta lönerna.

9. Budgettabell

	Vänsterpartiets förslag driftbudget 2026 (mnkr)	
	Personalkostnadskompensation	
	Generell personalkostnadskompensation 3 %	130,0
	Särskild satsning jämställdhet för yrkesgrupper med de lägsta lönerna	10,0
	Summa personalkostnadskompensation	140,0
	Resursfördelningsmodeller	
	Resursfördelningsmodell BUN	-25,4
	Resursfördelningsmodell GVN	20,4
	Resursfördelningsmodell SON	29,2
	Resursfördelningsmodell HSN	56,6
	Summa resursfördelningsmodell	80,8
	Externa avtal och interna prishöjningar	
	Externa avtal	44,3
	Interna priser regionstyrelseförvaltningen	5,4
	Interna priser teknikförvaltningen (försörjningsavdelningen)	3,6
	Förändring internhyra (3,6 %)	16,2
	Driftskostnader exploatering	1,1
	Summa externa avtal och interna priser	70,6
	Ramtillskott	
RS/RSF	Barnkulturgarantin	0,5
RS/RSF	Bibliotekens arbete med "bokstart" och digitalt utanförskap	0,5
RS/RSF	Stödgivning kultur	2,0
RS/RSF	Offentlig konst	0,2
RS/RSF	Drift anläggningar ishallar	2,0
RS/RSF	Hyror fritidsanläggningar	0,5
RSF	Antagande och implementering av nytt stödsystem på fritidsområdet alt. B	3,15
RSF	Verksamhetsstöd för genomförande av Island Games 2031	0,7
RS/RSF	Energicentrum (rådgivning)	0,2
TN	Kapitalkostnader / övrigt	4,0
TN	Särskild kollektivtrafik	7,3
MBN	VA-rådgivare	0,4
MBN	Engångsanslag till följd av pågående exploateringsprojekt	7,7
BUN	Förskola	15,0

BUN	Grundskola inkl anpassad skola	26,0
BUN	Barn- och elevhälsan	4,0
BUN	Kompetensutveckling pedagogisk personal	2,3
BUN	Skolskjuts och specialskjutsar	8,5
BUN	Statsbidrag, skolbibliotek (2,487 mnkr, finansieras av generellt stadsbidrag)	2,5
GVN	Vuxenutbildning	2,5
GVN	Folkhögskolan	2,4
GVN	Arbetsliv och etablering	0,7
GVN	Barn- och elevhälsan	1,0
SON	Inrätta stödboende skadligt bruk o beroende (förändrad lagstiftning).	9,4
SON	Underfinansiering av LSS-verksamheten	40,0
SON	Avhopparverksamhet	2,0
HSN	Nytt journalsystem	10,0
HSN	Prisjustering köpt vård	7,0
HSN	Nytt avtal tvätt	2,5
HSN	Hysesökning akutmottagning och bårhus	2,5
HSN	Hyra havspaviljongen	10,1
HSN	Ökade kapitalkostnader	6,5
	Summa ramtillskott*	184,0
	Reavinster och exploatering	-20,0
	Summa förändring budget 2026	455,4
	Skattehökning 50 öre	75,0
	Budgeterat resultat 2026	62,0

10. Investeringsbudget

Vänsterpartiet instämmer i majoritetens förslag. Detta innebär bland annat att projektering för nytt Ungkulturhus i gamla Solbergabadet inleds 2026 och att investeringar som möjliggör nytt stadslinjenät i kollektivtrafiken genomförs.